

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek v petek, zjutraj izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vsa leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na tgu della Caserma in Pipar. v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravnštvo
2. nabaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst.
— Urednik sprejema stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.
Dopisne lističe se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, tiskarjnine in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.
Neplačanih pismen ne sprejema ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasi in postanice
se računijo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru.
Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v splošnih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsesolno 1 gld. 30 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Skupni interesi.

Skupni interesi v skupni domovini, za katere moramo skupno skrbeti, tako je rekel bivši naš deželni glava Franc grof Coronini v seji dež. zbora dne 28. decembra 1898., ko je videl pred sabo zbornico, zasedeno polnoštevilno. Človek, ki ne pozna razmer na Goriškem, bi rekel, kako lepó se glasé te besede, in gotovo vežejo poslance, ki sedé v dvorani, tudi v istini skupni interesi! Toda s predsedniškega mesta so zadonele one krasne besede le kot nekaj opomin po potrebi skupnosti gledé na delovanje v deželni zbornici!

Skupni interesi! Italijani in Slovenci rabijo pogostoma te besede, v slučajih tudi v obrambo drug proti drugemu. Tedaj povdarjajo Italijani vedno, da oni so pripravljeni delovati skupno s Slovenci v deželni luči, udrihajo pa ob enem po Slovincih, češ, da oni so tisti, ki nočejo skupnega dela, ki so prepotentni, ki hočejo delati le v kvar Italijanom itd., Kaj je na tem resnice? Resnica je baš obratno! Nikdar se ni bilo res, da bi Italijani na Goriškem bili hoteli delati složno s Slovenci v splošni blagor dežele, ne, nikdar se niso pokazali volje za tako vzajemnost, pač pa so si znali vselej pomagati v deželni zbornici, v kateri imajo umetno večino, tako, da so dobili, kar so hoteli, za se, Slovence pa so potiskali v kot, dokler ni prišla abstinenca! Slovenci poslanci so pogostoma povdarjali, da hočejo delovati skupno za celo deželo, pogostoma so povzdignili svoj glas, da bi prišla do veljave tudi njihova prizadevanja za slovenski večji del dežele, toda vsi taki poskusi so se razbili ob zlovoljo Italijanov, podpiranih od vlade! Skupni interesi v skupni domovini so bili in so še Slovincem na Goriškem pri srcu, ali Italijani jih ne poznajo! Oni se držé načela, da Furlanija mora dobiti vse, kar hoče, slovenski del dežele pa nič. Tako razumejo oni skupnost, in po tem načelu se ravnaajo. Nasproti merodajnim vladnim činiteljem pa se kažejo, kakor da bi kdo ve kako skrbeli za skupni blagor v deželi, kakor da bi bili oni varuhi deželnih interesov, Slovenci pa sovražniki vsega reda.

S takimi stekli so si znali dosedaj obdržati nadvlado v deželi, ki ima prav britke

posledice za Goriško, zlasti za slovenski del, kateri je baš vsled italijanske nadvlade in zlovolje zanemarjen, silno zanemarjen, tako da bo treba dolgo, dolgo časa, predno se le najvažnejše reči uredé.

Italijani so slepili vlado, in ta jim je slepo verjela, vse v kvar deželi, posebno Slovincem, dajala pa je Italijanom vse, kar so hoteli! Stvar je taka. Če se zanemarija jeden del dežele ter skrbi samo za drugi, tedaj se tudi slednji ne more tako razvijati, kakor bi bilo pričakovati; pač pa je potreba, da se skrb razdeli jednako na vse dele, ako se v obče res hoče delati v povzdigo in proevit dežele. Skupnost je tu neizogibna.

V tem oziru se je pač pri nas grešilo toliko, kolikor menda nikjeri drugodi! Vlada ima pri tem na svoji vesti grehov, za katere bi morala delati pokoro skozi leta in leta, da vsaj deloma popravi zanemarjenja na sploh.

Ne vemo, kakega mnenja je vlada, ali misli gledati se nadalje, da dežela propada, ker Italijani tako hočejo, ali misliti posredovati, da reči na Goriškem krenejo na drugo pot! Ne vemo, kaj mislijo storiti oni činitelji, ki so poklicani čuvati deželo, da uspeva, ter da v njej kraljuje mir in sporazumljenje, ne vemo, ali nameravajo streti laske brezobzirnosti, — vemo le, da Italijani na Goriškem so napovedali boj vladi na vsej érti! Prisilili so dež. glavarja, da je odstopil, vsled česar načrt zakona o dež. šol. zalogu niti v razpravo ni prišel. Italijanskih poslancev ni bilo v zbornico in izjavili so, da jih tudi ne bo, dokler bi se sploh hotelo postaviti na dv. vni red šolsko vprašanje, katero pa je tako, da bi rešitev istega prišla prav takó Furlanom kakor Slovincem! Ali Italijani tega nočejo, oni so odločno proti vsakemu skupnemu delovanju, in zato tačas, kadar govore o skupnih interesih tako, da so jim ti pri srcu, le nesramno! Zejo, zavijajo in skupni interesi so jim tačas le puhla fraza! Po želji Italijanov vendar ne more in ne sme iti dalje, ker do skrajnosti ne-čuvstvo ni bilo, da bi „zgoraj“ poznali le Furlanijo, da bi bile še nadalje slovenskim poslanecem vezane roke, ter bi dežela bolj in bolj propadala. Tako ne sme iti dalje, temveč mora priti do nekega

skupnega delovanja. In v tem pogledu je dolžnost vlade, da pritisne vmes, in sicer na italijanski strani, ter omogoči delovanje v deželni zbornici. Seveda je težko vladi, stopiti pred italijanske poslance, ter jim reči: „Prijetelji, tako ne pojde naprej! Vi ste zavozili z dosedanjim svojim gospodarstvom, treba bo, pričeti zato drugače! Zadeve skupne dežele se morajo skupno obravnavati, nepristransko, za vse jednako, ne pa tako kakor doslej, ko sem božala Vas in Vam na ljubo tepla Slovence!“ Teško jej bo, ali biti mora! Slovenci so tu, in zahtevajo, kar jim gre, zahtevajo red in mir v deželi, ter pravico za vse. Kaj stori vlada?! Ali se udá italijanskemu uplivu, da ostane vse po starem, kakor doslej, da bo italijanska premoč prevladavala v deželi, ali stopi na stran Slovincem, ter pomore pošteni stvari do veljave? Kaj stori, kdo vé?! — Če hoče biti pravična, če hoče sprevideti svoje dosedanje grehe in onc, katere so storili Italijani z njeno pomočjo, če hoče imeti mir in red v deželi, naj stopi na prste svojim dosedanjim benjaminkom, kateri so od nje tako odvisni, — in videla bo, kako kmalu zavlada mir pri nas. Par „Katzelmacherjev“ naj pošteno popljuje, in deželna zbornica bo v kratkem sposobna za redno delo! — Ali pa bo hotela vlada to storiti?!

Mi jej povemo to: Sedaj po zadnjih dogodkih v dež. zbornici ima ugoden trenotek, rešiti razmere na Goriškem tako, da bo mir. Skrajna nezadovoljnost se širi po deželi, in sicer po slovenskem delu povsem opravičena skozi in skozi, po Furlaniji pa, kar je nezadovoljnosti, je narejena umetno. Italijanski kolovodje v Gorici slepijo Furlane na vse možne načine ob vsaki priliki, in nekateri jim gredo na limanice, češ, že mora tako biti, kakor pravi gospoda v Gorici, ne pa da bi bili pri tem le količjak poučeni o resničnih razmerah v deželi! Ves nemir, ves odpor, vsa zanemarjenja po Goriškem, imajo na vesti goriški „kaporijoni“, podprti od zgoraj!

Tam naj vlada očisti zrak, dobi naj za deželnega glavarja moža, ki se ne bo dal terorizovati italijansko-irredentovsko kliki, pa

V Judovi je nastala zmešnjava. Silil se je k delu, toda ničesar ni mogel storiti; zadajal si je na tisoč vprašanj, toda kje je bil na nje odgovor?

Nestrpen, prestrašen je pograbil uzdo Aldebarana.

„Na pot, brata!“ je zaklical, „pojdimo na Golgato.“

Ježdarili so med razburjeno množico, ki pa je bila, kakor oni, namenjena proti jugu.

Doznavi, da bodo vodili obojenca mimo Herodovih Velikih stolpov, so trije prijatelji, pustivši na desno pot v Akro, pohiteli proti tej stavbi.

V dolini, nad ribnikom preroka Ecehija, je bila gneča tako velika, da so bili primorani razsesti konje ter se nastaniti v neki zapuščeni hiši, čakajoči, da se tolpa nekoliko razide.

Minilo je pol ure, jedna ura, dve uri, a tolpa se še ni zmanjšala. Videli so v njej vse rodove Judeje, vseh dvanajst pokolenj Izraela, ki so dospela semkaj od vseh štirih stranij sveta.

Se je žid libijski, žid iz Egipta ter žid iznad obrežja Rena, ki je zašel tje kaj z rimskimi, in sli so peš ter ježdarili na konjih, velbdilih, vozili se v vozovih, ali pa so jih nesli v nosilnicah. Obledo so imeli različno.

bo vse drugače! — Nekaj prav posebno avstrijskega je to, da se na jugu zatira dinastiji zvesti in udanislavanski živelj, ter da se podpira oni živelj, ki je državi toli nevaren. In zakaj je nevaren? Za to, ker skili preko luže, in v tem ga podpirajo sinovi „blažene Italije“, ki preplavljajo primorske pokrajine.

Ti ljudje, namesto da bi bili hvaležni, da jedó v Avstriji dober kruhek, hujskajo proti njej, in Avstrija gleda vse to mirno! Nemčija iztirava nedolžne nemške ljudi, delavce itd. iz sebe, Avstrija pa trpi, da narašča število priseljencev iz Italije vedno bolj in bolj, priseljencev, ki so skoro brez izjeme sami hujskači! Kdaj uvidi vlada v teh ljudeh ono nevarnost, katera preti državi?! Ali bo še vedno slepa nasproti njim?

Ven ž njimi, z onimi hujskači preko luže, strani z irredentovsko kliki, polučiti par italijanskih kolovodj v Primorju, spremeniti sistem v nameštinski palači v Trstu, drug veter naj zaveže z Dunaja, v znamenju pravice in resnice naj se prične delati na jugu, in kmalu pridemo do skupnih interesov!

Vlada vse to dobro vé, zato pa je tudi ajena dolžnost, sedaj se pobrigati, da se vse reči na Goriškem uredé.

Da se pa te reči uredé, za to je dvojna pot. Vlada ima sedaj priliko na povsem miren način, po gorenjih izvajanjih, posredovati, da pridemo do rednega delovanja na splošno korist deželi, in ona tudi ve, kaj ima storiti!

Če pa kljubu temu noče, pobrigati se za pošteno stvar, katera bi bila v blagor celi deželi, v kateri naj bi zavladal mir in sporazumljenje, če vlada noče stopiti na stran onega življa v Primorju, kateri misli pošteno avstrijsko, temveč hoče še nadalje podpirati proti-avstrijske goriške Italijane, sebi in Slovincem na kvar, potem jej povemo, da Slovenci na Goriškem, tvoreči večino prebivalstva, so pripravljeni na vse slučaje, kateri jih ne strašijo prav nič! Če vlada noče urediti razmer na Goriškem z lepa, jih bo morala urediti pa z grda! Ona ve, kaj se godi, in kaj vré med trpečim ljud-

Toda po obrazu si lahko spoznal, da je to številno potomstvo jednega očeta, večjeje jednega skupnega debla. Sli so, govoreči vse jezike-takratnega sveta; sli, suvaje se vzajemno; vsem se je mudilo videti, kako bo umiral Nazareneec.

In tako so se pomikali tisočeri od sinov Izraela, toda oni niso bili sami. S sovraštvom in preziranjem od onih so šle med njimi še sekte tisočeri Grkov, Rimljanov, Arabov, Sirijcev, tako, da se je zdelo, kdor je zrl na ta šah, da je ves svet na jugu in na severu, na vshodu in zahodu, zapustil svoja stanovanja ter šel gledat, kako bo umiral jeden Nazareneec, kako bo umiral sramotne smrti, s tolovajema na svoji desnici in levici.

Pohod ta je bil čudovito tih in miren. Nad množico se je povznaval sum zamolklih glasov in razločno se je slišalo samo ropotanje koles ter udarci konjskih kopit ob kameniti svet. Raz lica teh ljudij se je čitala resnobnost, kakor da so šli gledat kak ne- navaden prizor, kak velik boj ali požar, — no, oni so sli samo gledat, kako bo umiral jeden Nazareneec — tako kakor je živel — tih in miren.

Naposled je od strani Herodovih velikih stolpov jelo doletavati nekako klicanje in krič.

— 168 —

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIK WALLACE

Poslov. Podravski.

(Drugi zvezek).

(Dalje).

OSMA KNJIGA.

„O Gospod, o Bog!“ zakliče Ben-Hur bolestno. „Rimljan je usmiljenjši nego Izraelce do svoje krvi. Ako... oh! ako Ta, ki ima umreti enako lopovskemu tolovaju, je pravi Sin božji, kaj premore zbrisati krivdo Njegove smrti z bodočih pokolenj? Ne, to se ne sme zgoditi! Napočil je čas za boj.“

Zaploskal je z rokami.

„Konja! urno!“ je zaklical vstopivšemu Arabu.

„Treba je sklicati legijone!“ je nadaljeval, obrnivši se k Galilejcem.

„Že jih več ne skličeš“, odvrne starejši.

„A kako to?“

„Gospod“, odvrne Galilejec, zarudevši sramote, „samo dva sva ti ostala zvesia, ostali pa so se pridružili duhovnom ter kričali ž njimi z velikim glasom: „Križaj Ga! Križaj Ga!“

Ben-Hur je prenesel svoj zbegan pogled

svom na Goriskem, zato naj bo pozorna, da jej morda ne bo še zal v prihodnosti da je zamudila pravočasno varovati meje na jugu!!

Kontajmo! Ali pojde se tako naprej, ali ne pojde več, ali vlada misli delovati v korist svojim sovražnikom ali v prid sebi in poštenim slovincem? Kdo to ve?

Nikdo ne ve, mi zahtevamo jasnih računov brez teh zvijač, mi želimo miru in spravi; mi želimo delovanja za skupne interese v deželi, zato naj se nam pojasni, kako in kaj se misli za v prihodnost.

— „Clara pax, boni amici!“
Sicer pa, če vse vrvi popokajo, če se nam vse odreče, je moč slovenskega naroda na Goriskem tako velika, da na ta ali oni način prisilimo merodajne činitele do reda, miru in sprave! Kaj se zgodi vse v to svrhu, tega danes ni mogoče označiti, če bo kaj nezakonitega, bodo imeli na vesti vse oni, ki so vedoma zamudili priliko, napravili mir in red deželi ter ki so ovirali prebivalstvo v svrhi delovanja za skupne interese.

DOPISI.

Iz Rihemberga. — V dneh od 19. dec. do 24. dec. min. leta smo imeli v Rihembergu občinske volitve. Komur je znano, kako bojevitost so bile volitve zadnji dve dobi, bode se čutil gotovo, ako zve, da so bile letošnje popolnoma mirne, brez vsakega boja, brez vsakih strank. To je menda tudi najbolj pametno, saj bojevitost volitve navadno ne prinesejo mnogo dobrega. V novo starešinstvo so izvoljeni večinoma prejšnji možje, le devet je novih. Kakor volitve v starešinstvo, enako mirno so bile tudi volitve g. župana in gg. podžupanov pod vodstvom g. nadkomisarja Princiča dne 16. t. m. Gospoda Jožefa Pavliča so kar z vsklikom zopet postavili na županski stol. To ga prav lahko prepriča o hvaležnosti ljudstva za njega dosedanje delovanje, ob enem mu pa tudi daje pogum za nadaljnje delovanje v zmislu dosedanega.

Po dokončanih volitvah se je zbralo novo starešinstvo k skupnemu obedu v prostorih g. podžupana Ant. Gržeja. To priliko je prav dobro porabil tudi rihemb. zamorec. Požrl je gosp. županu 2 gld., gg. podžupanom po 1 gld., gg. starešinam pa po zmožnosti njihovih žepov.

Pečin, dne 18. januarja. — (Izv. dop.) — Čudno se zdi vsakemu, in mora se tudi čudno to, da imamo svoje občinske ceste in poti v takem slabem stanju, da skoraj niso iste sposobne za promet. Da, res čudno je to, in malomarnost v tej za občino koristni zadevi presega že vse meje! Leto za letom se stavi v obč. proračune za popravilo obč. cest in poti v službah po 50% na vse izravne davke brez izjeme. To važno postavko v obč. proračunih pa ostaja navadno le na papirju, kot kaka „nedotakljiva“ reč, kajti isto se že vrsto let ni doneslo, čeprav je to bilo vedno skrajno potrebno. Nekaterim, katerim delo surdi, to jako ugaja,

„To so oni“, pošepeta Ben-Hur svojima tovarišema.

Ljudje so se ustavljali, poslušaje; zrl so drug na drugega in, kakor bi hoteli zbežati pred temi odmevi, ter sli dalje.

A ti odmevi so se čimdalje bolj blizali. In zdelo se je, kakor da se je sramoval in ozračje, da je moralo donasati takšen truš, ter prestrašeno trepetalo.

Med tem je Ben-Hur zapazil Simonidesa, ki so ga nesli služabniki v naslonjaču, poleg njih je šla Estera. Drugi služabniki pa so nesli na ramah zakrite nosilnice.

„Mir s teboj, Simonides, in tebi Estera!“ reče Juda, stopivši jima nasproti, „ako greste na Golgato, obstojte tukaj, dokler se gnječa ne prerine naprej. Glej, dovolj je prostora za nas vse.“

Trgovec dvigne svojo pobešeno glavo. „Nasvetuj to Baltazarju“, reče, „jaz storim, kakor bo on hotel. On sedi v nosilnicah.“

Egipčan je ležal pod zaveso kakor mrtev. Njegovo lice, je otrpnilo od strašnih bolečin.

„Ali hočeš, častivredni“ — ga vpraša Ben-Hur, „ali hočeš se umakniti gnječi v bližnje stanovanje?“

„Ali bo mogoče videti Ga od ondot?“ vpraša, ne dvignivši oči.

„Nazarenca?“

„nase obč. zastopnike, da tako lepo in hvale vse naprej potiskajo, ne da bi ljudem mirno ostij delali. Večina nas pa je, ki se z njimi ne strinjamo ter se lake zanikernosti naravnost sramujemo. Vsak ptujec, ki v naš kraj zaide, se čudi blatu, ki je po naših obč. cestah. In kako bi se ne! Povsod vidi cele kupe kamenja, ki bi se prav lahko, ako bi se le količkaj hotelo, dalo porabiti za cestni grušč. To se pa nikakor ne ukrene, kajti, ni tega, ki bi ukazal; prostovoljno pa nikdo v „roboti“ ne gre. Bog da ni treba! Koliko bi se dalo lahko v dolgem zimskem času za popravilo obč. cest storiti, ko večinoma vsi možki so skoro od meseca novembra pa do konca marca brez vsakega dela, ter romajo od hiše do hiše, preganjaje z burkami in „dimko“ tobaka dolg čas po gorkih, zaduhlih sobah. Posebno to zimo, ko ni še do sedaj bilo snega, bilo bi še prav mnogo lahko popravilo, ali vsem je ljubši „il dolce far niente“, in tako preide čas, kar pa ni občini, se manj obč. predstojnikom v čast!

Nebroj pritožb se je že podalo v tej zadevi na merodajno mesto, in tudi je bilo že jeseni m. l. ostro zaukazano, cesto v dober stan spraviti, a ostalo vse pri starem: začeto in nič dovršeno!

Ako ne bode vse opominjanje nič izdalo, treba bode pojasniti vis. dež. odboru, da isti nauči prizadete, kako se mora delati z vsemi že od treh (in še več) let zastanimi „robotami“ po 50% na vse izr. davke.

Z Libušnjega. — V „Soči“ je bilo čitati dopis s Kobariskega, v kojem se omenja naša župnija Libušnje, da ni hotela dovoliti nobenega prispevka k letnji plači zdravnika v Kobaridu.

Prosim, blagovolite mi dovoliti, da k tej prežalostni resnici naslednje pripomnim: Takoj, ko je vis. dež. odbor doposlal okrognico tuk. županstvu za prispevek k letni plači zdravnika, se je bila sklicala star. seja, pri koji so pa starešine (18) sklenili, da ne doprinaša občina nobenih prispevkov, v kljub temu jih je tajnik na vso moč k temu silil, pojasnil, koliko bodejo doprinašali letnih i. d. Odgovorili so mu, naj ga plača Kobarid, če ga hoče imeti, Kamnčani pa, da pojdejo raje v Tolmin po zdravnika itd.

Tajnik je naprosil župana, v kljub temu, da se je sklep odposlal že dež. odboru, naj stavi stvar zopet na dnevni red. Stvar je potem zopet razložil, koliko bodejo morali plačevati letnih prispevkov od 8, (Ladra Vrsno, Smast, Kamno) 11 — 20 — 24. (Tako prilično, bi bile obč. donasale glede izred. davka). Dalje, da ne bodejo plačevali za pot toliko, kot sedaj, če kličejo zdravnika — drugo, a govoril je zaman. Rekli so mu, če plačamo, naj pride potem zastoj. Povedal je, da to ne gre tako, saj tudi sami Kobarideci plačajo, če kličejo zdravnika. Sploh so rekli, zakaj je zopet ta stvar prišla na dnevni red, ker smo že odklonili. Slišati je bilo jednega reči, da zato, ker je tajnik Kobaridec ali tako nekako slično govorilcaje!

Nase starešinstvo je tako, če je stvar še bolj koristna in potrebna, če je pa dati za to kak majhen krajcar, jo brez premisleka

„Da“.

„Mora iti mimo nas“.

„O ljubljani Gospod!“ zakliče egipčovski modrijan, „o Gospod! mi nevedne oči te bodo še enkrat gledale, enkrat — poslednjikrat! predno se zapró na veke. Ti Mož v najboljših letih greš v grob pred menoj. O Gospod, Gospod! ne daj mi preživeti Tvoje smrti!“

Starec, trepetajoč od ganutja, je s pomočjo služabnikov stopil z nosilnic.

A med tem je povodenj človeška plaval proti Golgati. Od strani mesta pa so čimdalje razločnejše doletavali kriki, divji in okrutni.

„Glejte!“ je rekel Ben-Hur z grenkobo, „to, kar prihaja, je iz Jeruzalema.“

Spreddaj je dirjala tolpa pobalčinov.

„To je kralj židovski! Prostor za kralja židovskega!“ so vrščali, skakaje in plesaje kakor oblak poletnih mušic, migajočih pred očmi.

Simonides jih je otožno gledal.

„Kadar ti, Hurov sin!“ je dejal, „pri-dejo v leta, takrat gorje mestu Salomonovemu!“

Za to druhaljo so ponosni in malomarni kakor navadno korakali rimski vojaki.

Peljali so Nazarenca na prostor, kjer bi imel umreti nasilne smrti.

odklonijo. Župan je bil dal ta predlog glede zdravnika na glasovanje, ali dajo kaj ali ne. Glejte čuda, vsi udje (17) so odgovorili z „Ne!“ Potem pa si človek pomagaj!

Iz Ljubljane. — Pišem Vam po redko, a včasih mi zdvijana strankarska in osebna strast neslovenskega „Slovenskega Naroda“ vzbudi opravičeno jezo, ki mi je ni moči prikrivati. Obrnil bi se do tega starega grešnika samega in ga poučil, a to so že drugi zaman poskušali, ponesrečilo bi se tudi meni; jedino zdravilo je: da umre!

Ta list naj umre! ta klic doni po Ljubljani med samimi pristaši napredne stranke, koliko glasneje se med nasprotniki! In ta klic mora biti vseh pravil Slovencev bojni klic, odkar je zapisal „Sl. N.“ v uvodnem članku dne 21. januarja t. l. besede: „Proč od „Naše straže“, odkar je s temi besedami prodal slovenske reči eni ali drugi užaljeni osebi na ljubo: zgraža se človek, ko bere to v slov. listu — sklep sledi tej grozi, da stori domoljubno delo, če izpodkopije tla takemu glasilu narodne stranke, če ga ne naroča!“

Da je z novim letom povečal obliko, to je pesek v oči onim, ki ne vidijo njegove notranje prilikavosti; tej oholi bahavosti v obraz bide noveletni uvodni članek, ki ne more podati drugih načel za vodilo v novem letu, nego skrb za samega sebe: seveda sam je v sebi gnil, zato ne more misliti na druge! Takemu trpinu muke skrajšati, z odločno roko zadati zadnji udarec je človekoljubno delo!

O goriskem vprašanju se je „Narod“ postavil seveda na ozko stališče jednega stanu, ali boljše nekaterikov iz tega stanu — popolnoma v svojem duhu, ki ne zre čez posameznika nikdar!

Bilo je o vseh svetnikih preteklega leta; sedela je v neki tukajšnji kavarni družba, pomešana iz „liberalcev“ — „klerikalcev“ in iz takih, ki niso zapriseženi pristaši strank, vsi so kakor iz jedne duše obsojali „Narod“ podlistek „Dober človek“; nekdo je že prej podčrtal one besede v njem, ki so bile izmed podlih najpogodnejše in take, da jih v celi Evropi menda ni najti v listu, ki prihaja kot političen list v najširše sloje in med vse ljudi; cela družba je bila jedina v tem, da je „Narod“ zlezal v blato, in težko, da ga kdo ven potegne! Ona neumna ideja — pes — dober človek — mož!

Poznam ljudi, ki verujejo v „Narod“ — a to narodujaki: samo „Narod“ ima, druge slov. knjige ne kupi, pač pa berlinske in iz Lipskega, seveda to je bolj mastno, njih „milstive“ imajo le nemško znanje, otroke bi pa ko dorastejo, radi poslali v oni zavod, kjer Slovenci ne smejo poučevati, — v zavod Irme Huth! Potem pa še naj očita „Narod“ klerikalnim odvetnikom in deželnim odbornikom, da imajo tudi vse otroke v istem zavodu — sredi germanskega morja in Wolfovega heil-anja!

Ali bo še dolgo mogoče, da živi v Ljubljani zobozdravnik Paichel, ki komaj razume eno slov. besedo, kojega asistent pa je nem in gluh za slov. besedo?

Bil je komaj na pol živ. Gredé je padel; njegove noge niso mogle nositi niti tako neznatne teže, bose noge so zapuščale krvav sled po kamenju. Revno, slušano postavo je komaj pokrivala oguljena obleka. K vratu je imel obočeno tablico z napisom, a na sencí so mu bili pritisnili venee, spleten iz trnja. Roke je imel spredaj zvezane.

Bila je navada, da so obsojenci sami nesli poprežnice križa na prostor križanja; ker pa je Nazarenc stopajoč skozi mesto, padel pod njega težo, torej so legionisti prisilili nekatere poleg gredóde, da so nosili križ.

Štirji vojaki so obkoljevali Kristusa, da so ga zaslanjali pred besno tolpo, tola pogumnejši, odtravaje jih, so topli jetnika ter mu pljuvali v obraz.

Iz Njegovih ust se ni čula pritožba niti stok; zamaknjen v to, česar niso videli drugi, ni niti gledal jih rabeljev.

Še le, ko se je L. približal k hiši, kjer se je bil nastanil Ben-Hur in njegovi tovariši, je Mož iz Nazareta dvignil oči.

Ti ljudje so zrl nanj s sočutjem.

Estera je se med solzami stiskala k odetu in on, dasi se je odlikoval z močno in nupogljivo voljo ter ni trepetal pred rimskimi rabelji, se je tresel sedaj kakor ženska. Baltazar je omahnil na tla. Tudi Ben-Hur je bil močno ganjen.

(Dalje pride).

A kaj zdravnik! nasi ljudje se klanjajo tudi nemškim natakarcam ter njim na ljubo na pr. pri Hafner-ju nemški pijejo pivo nemškemu gostilničarju na ljubo; na kolodvoru je seveda tudi lepo sedeti, ker tam se vsaj izključno nemški govori — v obmejnih mestih pa, kakor slišim, nemške gospe niti ene dekle ne sprejmo, ki se ni že spreobrnila — na nemško stran!

To je jasno za obmejne, goriske in štajersko-koroške Slovence. „Narod“ za nje nima ne krajcarja vrednosti; saj je že zdavna pozabil, da bi mu bilo skrbeti najprej za teh pokrajin faktično svobodo pred tujimi nasilniki, potem bi si lahko privoščil tudi kako svobodoumje v drugih rečeh, ki pa je nevarno dvorezno orožje, če ga ne znaš ročno vrteti. Slovanskega duha že zdavna v njem ni nič, list „Slovenec“ je bolj slovenski in pozna več slovanske vzajemnosti nego za prazno frazo „napredek“ zagrizeni „Narod“, ki za nič da kranjsko „slogo“ in „Naso stražo!“

„Slov. Narod“ pa pozivam, da naj ponatisne ves ta članek, če hoče odgovarjati — iz tega in potem hočem presojati njegov pogum, gledati nam v obraz, ne da bi radi opravičenega očitanja zarlel. X.

Opomba uredništva: Dopis priobčujemo, kakor je nam došel.

Lansko leto v maju smo iz istega petersa priobčili dopis iz Ljubljane, ki je pri „Sl. Nar.“ vzbudil mnogo hrupa. Bomo videli, kaj poreče „Narod“ k temu?!

Domače in razne novice.

Dolžnike čakamo le še do konca tega meseca. Kdor list še dobliva, mu ga potem ustavimo, vse tako zastanke pa potem poterja za nas v to določeni odvetnik. Zastankov je več tisočakov, dočim ima list deficit. Takó ne more dalje! Vsakemu svoje! Kdor se hoče izogniti nepotrebnim stroškom, naj izpolni svojo dolžnost!

„Adriatische Post“ 2. stev. je izšla danes z bogatim gradivom. Ta list je zbudil veliko zanimanja v tistih krogih, katerim je namenjen. Doslej se je oglasilo že precejšnje število naročnikov iz onih vrst, katerim hoče list odpirati oči. To dejstvo nam daje upanje, da se list polagoma udomači in da bo uspešno izpolnjeval postavljen nalogo.

Toda listu treba vsej za prvi čas zagotoviti obstanek. Ni dovolj le, da slovenski rodoljubi odobravajo to lepo misel, ampak da se na list tudi naroče, vsaj za začetek. Ko bo list dovolj razširjen, že povemo, da ga lahko opusti vsakdo, kateri ga naroča le iz rodoljubja.

Iz tega razloga smo poslali tudi drugo številko na ogled raznim naročnikom „Soče“, in sicer takim, na katerih podporo računamo. S stihim odobravanjem nam ni nič pomagano.

Imenovanje. — Gosp. Josip Janovsky, učitelj na nemški mestni ljudski šoli v Ljubljani, je imenovan telovadnika učiteljem na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici.

Odlikovana slovenska profesorja na Ruskem. — G. Fran Štifter, profesor v Kalugi na Ruskem, je dobil ob novem letu red sv. Ane II. vrste; g. M. M. Hostnik, profesor v Rylsku na Ruskem, znani slovenski jezikoslovec, pa je dobil red sv. Stanislava II. vrste. Kako izvrstne moči sta imenovana dva Slovence, prica to, da ima g. Štifter 42, g. Hostnik pa 3 rede.

Premeščenje. — C. kr. avskultant g. Fran Simčič je premeščen iz Vodnjana na Volosko.

Spremembe pri učiteljstvu v Tolminskem šolskem okraju. — 15. t. m. so nastopili službe: gg. Ivan Krajnik, kot def. nadiučitelj na štirirazrednici v Kobaridu, Ivan Hraš iz Podmeleca, kot def. nadiučitelj na trirazrednici v Cirknem, Viktor Uršič iz St. Viskegore, kot def. nadiučitelj na dvorazrednici v Podmelecu, Andrej Trebše iz Cirkna, def. nadiučitelj na dvorazrednici na Srpenici. — Na enorazrednicah: gg. Jožef Kenda iz Tribuše, na Idriji pri Bači, Ivan Trebše iz Zage, v Dol. Trebusi, Peter Kogoj iz Bukovega v Podbrdo, Rudolf Jelincič iz Podbrda, na St. Viškgori.

Gg.čne: Franica Zupančič iz Kobarida v Podmelecu, Franica Stres v Volčah.

Vipavska železnica. — Pretekli teden se je vršil politični obhod od 20.0 do 28.4 km. to je do Ajdovščine. Sprejeli so spremembo, namesto prvotno črte na Ustje čez Cesto v Ajdovščino. Načrt za kolodvor v Ajdovščini se je spremenil v toliko, da bo kolodvor za 70 m bližje trga, kakor je bilo prvotno namenjeno.

1000 gld., katere je uplačala občina Šmarje pri Ajdovščini, povrne ajdovska občina šmarjski radi opustitve črte na Ustje.

Kakor smo lansko leto že obširneje poročali, dela goriski deželni odbor z vsemi silami proti vipavski železnici, in nikakor ni pripravljen prispevati s 100.000 gld., katere svota se je bila v to svrhu določila že leta

1892 v deželni zboru. Golovo pa je, da ga prisilijo do tega prispevka kljubu vsemu zvižanju.

Italijani delajo Slovincem povsodi škodo, in tako ovirajo tudi gradnje vipavske železnice.

Obsirneje poročilo prihodnjic.

Slovenska mestna šola v Gorici. — Dr. Graziadio Luzzatto je vprašal župana v zadnji občinski seji, kaj je s slovensko mestno šolo v Gorici, ker na znano sodnijsko razsodbo na Dunaju se ni nobenega odloka. Župan je odgovoril, da okr. glavarstvo in namestništvo ne vé ničesar, da nima še nikakega odloka v rokah, temveč reči stojé tako, da mora mesto določeno svoto plačevati. To je — kakor pravi „Karjola“ — vzbudilo splošno začudenost in nevoljo.

Reč je pač taka, da se ni bila izgovorjena poslednja beseda o tem, ker vendar do skrajnosti nečuvno bi bilo, ako laške lopovščine v tem oziru premagajo poštno slovensko stvar. Dr. Luzzatto bi pač rad tisto svoto, katero plačuje mesto za slovensko šolo, imel za laško vseučilišče v Trstu!

Dr. Luzzatto je torej vprašal župana, kaj je s slovensko šolo v mestu, ni pa vprašano slovenske klientele tega židovskega doktorja-pravdarja: Kdaj pomehate nositi židu dr. Graziadiu Luzzattu v Gorici groše, s katerimi se živi, da potem uganja po mestni hiši in na shodih svojo politiko proti Slovincem?!

Dajte mu primeren odgovor!

Slovenska kmetijska šola v Gorici. Z Goriskega prinaša pod takim zaplavljenem „Nar.“ v sobotni številki dopis, v katerem pravi med drugim: „V resnici smo se začudili, ko smo izvedeli se le iz „Kazipota“, da ima klov. kmet. šola letos celih 5 — reči celih pet učencev. Naša glasila, ki se vznemirjajo nad vsakim pobaškim krikom v mestu in okolici, pa tako modro molče ob takih razmerah na slovenski kmetijski šoli.“

Gledé na to rečemo, da je „Soča“ prinesla lansko leto prav ostro pisan sestavek o slov. kmet. šoli v Gorici, kateri je obudil pri prizadetih gospodi najhujšo jezo. Ali dopisnik z Goriskega ne ve tega, ali je za našo „pikni“ zopet, kakor je njegova navada?!

Gorica za laško vseučilišče v Trstu.

V seji občinskega zastopa mesta Gorice v četrtki je dr. Graziadio Luzzatto, mož ki se živi s slovenskimi groši, predlagal, naj se stavi v proračun za vsako leto od letošnjega leta dalje neka svota v namen, ustanoviti v Trstu laško vseučilišče, dokler se namen ne obistini. Vse stvar bo presetaval finančni odsek, kateri določi svoto!

Torej mesto Gorica bo prispevalo za ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu. Gorica, ki nima denarja za dež. sol. zalog, kateri bi uredil šolske razmere za celo deželo!

Kakor je znano, živi Gorica s slovenskimi denarji, v njo se stekajo slovenski groši, in reči tega dobiva mesto od njih lep znesek. Torej s slovenskim denarjem naj se podpira namen, ustanoviti v Trstu laško vseučilišče, a tisti slovenski denar se ne sme porabiti kot prispevek za skupni deželni šolski zalog?!

To pač mora dati vladni povod, da ne odneha od načrta zakona o dež. sol. zalogu, temveč da gleda na to, da z istim prodré ter ohrani denar v deželi na korist dežele, ne pa za ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu!

Vlada pa naj ob enem poduči občinski zastop v Gorici o tem, da ima toliko in toliko svojih potrebščin, katere treba urediti, predno meče denar v irredentovske srbe. Kje je kanalizacija, kje vodovod, kje druge toli potrebne reči?!

Mi prav odločno protestujemo proti temu, da bi mesto denar, kateri plačujejo davkoplačevalci, ter kateri pride ponajveč iz slovenskih žepov z dežele, zapravljalo na tak način. Občinski zastop v Gorici se že dlje časa kaj malo briga za povzdigo mesta, saj mu razne kričice nedostatke občitajo celo italijanski listi, pač pa tam bolj tira politiko, ki ni v prosep mesta in tudi ne v prid državi. Ali mima vlada nikake moči več, stopiti tem tujem na krepilje?!

Protest mesta Gorice proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu suspendovan.

— Namestništvo v Trstu je suspendovalo protest goriskega mesta proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu ter utemeljilo suspendovanje tako, da občinski zastop v Gorici je prekoračil s takim protestom svoj delokrog. Dr. Marani in dr. Luzzatto sta v zadnji občinski seji premlevala razne fraze o tem suspendovanju. Dr. Luzzatto je predlagal, da se imajo informovati o tem laški poslanci in ves potreben material se ima izročiti Rizziju, ki bo interpeloval. Rizzi, župan v Pulju, bi pač bolje storil, da poduči svoje „regnicole“ v Pulju, kako se morajo obnašati v Avstriji, nego da interpeluje!

„Iz učiteljskih krogov“ čitamo v „Slov. Nar.“ od srede med drugim:

„Zato z veseljem pozdravljamo sklep ital. poslancev, ki so središnji vendar le uvideli potrebo, da se učitelstvu zboljša gmotno stanje. Naše poslance pa prosimo, naj z njimi glasujejo, da na ta način dokažejo, da so naši prijatelji in prijateljice omike in napredka.“

Ta dopisnik mora imeti pač najozje zveze z italijanskimi poslanci, ker vé za sklep, za kateri ne vedo slov. poslanci, in sploh nikdo na Goriskem!

Kako pa naj glasujejo slov. poslanci z italijanskimi, ko slednji nočejo priti v dež. zbor, če se bo tam le še imelo sploh govoriti o šolskih rečeh!

Prav hvaležni bi bili g. dopisniku, če nam da pojasnila!!

Srednje šole in Slovinci. — Skrb naše države za izobrazbo 1.176.700 Slovincem se omejuje na 4 utrakvistične gimnazije na Kranjskem (Ljubljana, Novomesto, Kranj in nižji gimnazij v Ljubljani) na paralelke na nemškem drž. gimnaziju v Mariboru in v Celju, ki visé med nebom in zemljo! Slovencega gimnazija pa ni v celi državi! Kar se tiče realk, pa nimamo niti jedne utrakvistične realke!

675.305 (?) Italijanov ima 6 srednjih sol tako, da prihaja na vsakih 112.550 Italijanov po jedna c. kr. drž. srednja šola. Nasproti temu pa nima 1.176.700 Slovincem nobene srednje šole!

O ti preljudba pesem o ravnopravnosti, kedaj te vendar začujemo tudi po slovenskih pokrajinah?!

Društvene vesti.

Predpust v Gorici. — Plesne zabave v „Goriski Čitalnici“ in v „Sokolu“ so prav živahne, kakor doslej že dolgo niso bile. Kdor tega ne verjame, naj pride v soboto v Čitalnico in v nedeljo k Sokolu. — Za pustno nedeljo (— veliki ples Čitalnice —) in pustni torek (— v Sokolu —) je najet orkester tukajšnje vojaške godbe.

Glasbena šola. — V „Sokolu“ prične v postu glasbena šola za vse liste mladeniče in mladenke, ki bodo pozneje delovali bodisi v pevskem ali tamburškem zboru in v orkestru, kateri nameravamo ustanoviti, da ne bomo navezani na milost in nemilost tujcev. —

Oglase za to šolo sprejema starosta. Gojenci bodo plačevali po 1 krono na mesec za razne potreščine.

Razgled po svetu.

K položaju. — Z Dunaja prihajajo taka poročila:

Dunaj, 21. januarja. O večerajšnji seji izvrševalnega odbora desnice se je izdal nastopni komunik: Na povabilo načelnika je prišel k seji ministerski predsednik grof Thun ter obširno razložil svoje stališče o sedanjem političnem položaju. Vsi govorniki so izrazili svoje obžalovanje, da obstrukcija onemogočuje vsako delo.

Dunaj, 21. januarja. Večraj se je posvetoval izvrševalni odbor desnice. K tej seji je došel tudi grof Thun, kateri je pojasnil sedanjí politični položaj. Po izjavi Thunovi se je vnel živahen razgovor, v katerem so razni poslanci izrazili svoje obžalovanje, da je vsled obstrukcije onemogočeno parlamentarno delo. O izjavi grofa Thuna se za sedaj hrani tajnost. Kmalu pa se sklíče seja parlamentarne komisije desnice, v kateri izvrševalni odbor poroča o Thunovi izjavi. Koliker je sedaj znano, pravijo, da je izjava ministerskega predsednika premalo odločna in premalo jasna. Poglavitna misel je, da naj desnica vstraja in potrpi, da končno pride do zmagé.

Dunaj, 21. januarja. Splošno se sodi, da državni zbor ne bo več dolgo zboroval. Ko se na vse strani vsled obstrukcije dokáže absolutna nesposobnost državnega zbora za kako delo, tedaj grof Thun pošlje poslance domov ter si bo vlada čez poletje vravnala vladanje s pomočjo § 14.

Nič jasneja! Desnica se drži vlade in jo podpira, da more ta še sploh kaj delati v državni zbornici. Kljub večkratnemu zahtevanju, naj ministerski predsednik pojasni, kaj misli storiti, ne izvede nič gotovega, in se tisto, kar jim reče, ostaja tajno! Ljudstvo zahteva odgovora, ali kako ga dati! Desnica sama ne ve prav za prav, pričem da je, kar so razvidi tudi iz vseh tistih tajnostij, ki sploh pridejo v javnost. Ministerski predsednik jo tolaži, da bo že bolje, samo vstrajati treba! To vstrajanje traja pa že dolgo časa, in do kdaj ima še trajati?!

Desnica, in z njo jugoslovanski poslanci, podpirajo vlado in jo tudi nadalje mislijo podpirati, ali državni zbor v svoji sedanjí sestavi ni za rabo. Vse zaman, vsak poskus se izjalovi, obstrukcija trinačuje ker terorizuje večino. Državni zbor se mora zaključiti ali razpustiti. Kaj potem? Nekaj časa bo vladal § 14, potem pa po volitvah, ali pokaže državna zbornica drugo lice, ali še huje? Ali ostane še grof Thun na čelu ministerstva, ali pride drugi? Ali bodo potem jugoslovanski poslanci gotovi, da se spremení naš položaj, ali bodo še nadalje delali tlako vladi? Kdo vé, kaj utegne priti. Teško kaj dobrega za nas. Poslanci zapuste najbrže v kratkem Dunaj, in tam bodo vladali dalje kakor bodo vedeli in znali; pri nas pa ostane vse lepo po starem! Mislimo, da se ne motimo, Bog daj pa, da bi se motili v tem pogledu!

Na Ogerskem. — Ministerski predsednik Banffy se vozi iz Budimpešte na Dunaj, pa zopet nazaj. Sedaj poroča kroni o položaju, sedaj državnemu zboru. Pogajanja z opozicijo, ki ovira redno delovanje v zbornici, se vrše ali ne pridejo do nikakega zaključka. Zahtevajo, da Banffy mora odstopiti pred vsem, potem se položaj spremeni; prej se pa ne menijo za nobeno reč. Kdo zmagá, ali opozicija, ali Banffy?!

Novéjšé vesti. — Brzojavna poročila o državnem zboru pravijo:

Dunaj 23. januarja. Vse stranke se pripravljajo na slučaj, da se odloži zasedanje državnega zbora, kar se baje zgodi že prve dni meseca februarja.

Državnega zbora zasedanje bo čez kakih 14 dni preloženo. — Vprašanje o nagodbi se bo potem na podlagi § 14. vršilo in poskusilo se bo še jedenkrat doseči neko sporazumljenje mej Nemci in Čehi.

Dunaj, 23. januarja. Grof Thun je izjavil v izvrševalnem odboru desnice, da njegovo ministerstvo hoče iti z desnico, in da bo v smislu desnice vodilo svoje posle tudi tedaj, ko se državnozbornsko zasedanje preloži.

Ako se vladi posreči po vravnanih razmerah na Ogerskem vrediti nagodbeno vprašanje po § 14., potem se bo poskusilo napraviti neko zbliznanje mej antisemiti in katoliško ljudsko stranko, ki sta si uprav radi nagodbe sedaj zelo nasproti.

O ogerski krizi pravijo zadnja poročila: Obče se misli, da se v kratkem izreče odločilna beseda. Ako se kompromis vlade z opozicijo ne doseže, zaključí vlada zasedanje državnega zbora. Na razpust parlamenta ne misli, nego hoče najprej državni zbor se jedenkrat sklicati, a če bi opozicija tudi tedaj nadaljevala z obstrukcijo, potem se državni zbor razpusti in se bodo koncem marca vršile nove volitve.

Razgled po slovanskem svetu.

V svobodni tuki tržaški ni vse tako, kakor bi moralo biti. V tamošnjih c. kr. javnih skladiščih so prišli na sled tako zvanim „capohangarjem“, da so si ti, ko so izplačevali na večer zaslužek za izkrcavanje ali vkrcavanje blaga, služili v sporazumljenju z blagajničarjem prav lepe novce s premikanjem stevilk na izkazih, koliko se je naložilo ali izložilo, in koliko je plačati za tako delo!

Preiskava se vrši in utegne prinesiti na svetlo mnogo podatkov o „delovanju“ teh „capohangarjev“, ki so ljudje ponajveč dvomljive preteklosti, ali strastni sovražniki našega naroda po receptu magistratovih močevcev.

Morda se tu pokaže, odkod izvira deficit pri težakih vsako leto, in kam gré denar, ker zavod bi vendar moral imeti veliki kanski dobiček.

Pa tisti prizadeti lički živé tako incognito in povsem neprimerno uradno izkazni mesečini!

Laški listi o tem molčé!

Tifus v Pulju. — Pišejo nam iz Pulja: Nezdružna puljska voda ter okužen zrak, sta vzročila, da se je ta huda bolezen zopet ponovila. Kakor se splošno trdi, je zbolelo že do 70 oseb na tifusu, in sicer mej temi je do 60 v mornarični bolnišnici. Gospodje na magistratu bi torej bili zopet boljše storili, da so poskrbeli raje, kako priskrbeli prebivalstvu zdravjejo pitno vodo ter da bi dali pravočasno vsaj ostrugati ono nesnago od blata, po kateri se mora ves dan gaziti. V drugih mestih, je za take slučaje poskrbljeno, tam so pometalci, ki osnažijo ceste vsakega blata, le v Pulju tega ni, ker gospodje svetlovalci se malo brigajo za svoje volilce, njim je na srečo več, kako bi se znebili „ševav“ v Istri, nego li zdravje sinov avstrijskih narodov, kateri služijo v puljskih posadkah.

„Il Piccolo“ in laži. — Pišejo nam iz Pulja: V svoji številki z dne 21. t. m. hoče „Piccolo“ pobiti navode dunajskega poluradnega lista, kateri je priobčil članek v opravičenje vlade v pogledu hrvatskega gimnazija v Pazinu. Hoče ovréti dejstvo, da je hrvatskih učencev za gimnazij premalo ter navaja, mej tem ko je na ital. gimnaziju v Kopru in na nemškem v Pulju bilo 407 italijanskih učencev, da je bilo na obeh le 57 slovenskih, in radi tega stevila učencev hoče vlada ustanoviti gimnazij. Ta lažnik po poklicu, namreč „Il Piccolo“, pa popolnoma prezira dejstvo, da vsako leto obiskuje hrvatski gimnazij na Sušaku do 120 učencev iz Istre in sicer iz razloga, ker hrvatskega gimnazija ni v Istri. Ko bo gimnazij otvorjen, tedaj se prepriča „Il Piccolo“ in njegovi somišljeniki, da je hrvatskih

učencev še mnogo več, nego si tam pričakujejo.

V isti številki in v istem članku hoče pa dokazati, da uradni statistični podatki za lastro niso zanesljivi, kajti da mej tem, ko so našli l. 1880. v Plominskem okraju veliko število Italijanov, leta 1890. so se isti skrčili na ničlo. To mu ne gre v glavo, da je le v enem desetletju izginielo lasko plemé iz hrvatskih vasij v pazinskem polit. okraju. Kako se je zgodilo to, mu povemo mi: Leta 1880. so bile vse tamošnje občine se v italijanskih rokah in laški župani in pisarji so vse hrvatske prebivalce zapisali za Lahe. Leta 1890. so občine bile v slovenskih rokah in tako so hrvatski župani in pisarji popravili krivico, katera se je godila desetletja v Istri — škodo slovenskega naroda, da so vpisali hrvatski govoreče ljudstvo za Hrvate in ne za Lahe. To je faktum.

„Piccolo“ pisac je poleg tega še tako neumen, da je napravil iz laškega imena Fianona in hrvatskega prevoda Plomin d v e občini, namreč piše n. pr.: „mentre a Fianona era tanti a Plomni era poi tanti“. Iz tega se vidi, kako so zanesljivi „Piccolovi“ in sploh laskih časopisov poročevalci.

O hrvatskem gimnaziju v Pazinu.

— „Wiener Abendpost“ je bila priobčila lep članek o hrvatskem gimnaziju v Pazinu; ponatisnila je članek tudi „Reichswehr“ in za nje „Triester Zeitung“. Iz istega posnemamo to-le: „Prebivalstvo v Istriji se razdeli tako: 140.000 Hrvatov, 44.000 Slovincem in 118.000 Italijanov; slovska večina znaša torej 184.000. Italijansko prebivalstvo ima že višji gimnazij v Kopru, in poleg tega je še nemški višji gimnazij v Pulju; slovska večina pa doslej nima nikake srednje šole. V takem slučaju se ne da oporekati potrebi slov. gimnazija, temveč je umestno le ogledati si za to primeren kraj. In tak kraj je Pazin. Politiški okraj pazinski šteje okoli 41.000 prebivalcev; izmed teh je 34.000 Slovanov in 7000 Italijanov. V mestu samem je Slovanov dve tretjini (1900 Slovanov in 1100 Italijanov), razmerje, ki se vidi tudi v tankjšnjem staršinstvu. Če pa upoštevamo občino v celoti, tedaj dobimo 13.300 Slovanov in samo 1500 Italijanov.

Upoštevati je dalje potrebno, da gimnazija v Trstu in v Pulju sta prenapolnjena, in nekaj hrvatskih dijakov študira na Sušaku, torej ne več v Avstriji. Le ti bodo v prihodnje raji doma študirali, kakor se bo primerno znižalo preveliko število dijakov naprej omenjenih dveh gimnazijih. Dalje stoji Pazin v sredi dežele ob železniški črti: Divača-Pulj, ima močno obiskovano hrvatsko ljudsko šolo, lepo in za gimnazij prav primerno šolsko poslopje, ter je v zdravstvenem pogledu ugoden kraj.

Hrup Italijanov je torej le izraz zbesnelosti; niti najmanjšega povoda nimajo, protiviti se hrvatskemu gimnaziju v Pazinu, pač pa so vsi oziri taki, da hrvatski gimnazij mora biti v Pazinu in nikjer drugodi.

Kakor znano, Slovinci nimamo nikake srednje šole, če prav jih kravvo potrebujemo. Čuje se, da vlada hoče v Ljubljani razširiti slovenski spodnji gimnazij v višji gimnazij s slovenskim učnim jezikom. Zadnji čas! Ali treha bo tudi drugodi slovenskih srednjih sol, in v Gorici potrebujemo tudi pravnujno slovenski gimnazij. Italijanske prepotence in zahteve nam dajejo povoda za akcijo za slovenski gimnazij v Gorici, katerega je vse drugače bolj potreba, kot pa laškega vseučilišča v Trstu!

Vseslovska delavska slavnost bo dne 28. maja t. l. v Ljubljani. Zeleti je, da bi društva ki so se lani prijavila takoj sporoče, ako se ostanejo pri svojem prvotnem sklepu, da se more slavnost aranžirati na kolikor mogoče široki podlagi. Bratska društva in prijatelje po Slovenskem prosimo naj takoj prično s pripravami. S primerno upeljanim varčevanjem n. pr. tedenski doneski, bi bilo mogoče dosedaj oglašeno število slovenskih delavcev pri slavnosti še potrojiti. Hrvatje in Čehi bodo na slavnosti jako častno zastopani. Spominjajte se tudi z blagohotnimi darovi zastave „Slovske krščansko-socialne zveze“, katero tedaj slovsno blagoslovijo! Vsi dopisi naj se naslove na g. Luko Smolnikarja, stolnega vikarja v Ljubljani — Pripravljavni odbor.

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Podpisanec vjudo naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril 13. oktobra l. l.

ново залого pohištva, ogledal, slik itd. v Gosposki ulici št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Priporoča se posebno novoporočencem za preskrbo vseh mobilij, kakor tudi vsega pohištva, po najnižjih canah. Daja se tudi na obročke, bodisi mesečne ali tedenske. Zagotavlja točno potrežbo in ukusne izdelke po naj-novejših zahtevah te stroke. — Nadejaje se obiliga obiska iz mesta in dežele, belježi z odličnim spoštovanjem

Anton Breščak.

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Daje se tudi na obročke.

Daje se tudi na obročke.

Wilhelmova tekočina za mazanje
„Bassorin“
 c. kr. privilegovana 1871.

Cene: 1 vrček 1 gld., 6 vrčkov 5 gld., 12 vrčkov 9 gld. poštnine prosto na vsako pošto po vsej Avstro-Ogerski.
 Wilhelmov c. kr. priv. „Bassorin“ je sredstvo, čegar pomoč je dokazana po znamenitih preiskavah in praktičnih skušnjah in se proizvaja edino le v lekarni Franca Wilhelma v Neunkirchen.
 Kot mazilo koristi s tem, da je pomirljivo, ohladi in vstavlja bolečino pri boleznih na živcih, v žilah, udih in kosteh.
 Zdravniki je vporabljajo v teh slučajih, posebno ako se za bolečine kažejo po velikih naporih na marširanju ali pri zastaralih boleznih; radi tega se je poslužujejo tudi hribolazci, gozdarji, vrtarji, telovadci in kolesarji z najboljšim uspehom.

Dunajska borza
 23. januarja 1899.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	40	kr
Skupni državni dolg v srebru	101		30	
Avstrijska zlata renta	190		05	
Avstrijska kronska renta 4%	101		90	
Ogerska zlata renta 4%	119		85	
Ogerska kronska renta 4%	97		95	
Avstro-ogerske bančne delnice	437			
Kreditne delnice	358		75	
London vista	120		50	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		35	
20 mark	11		78	
20 frankov	9		55 1/2	
Italijanske lire	44		40	
C. kr. cekini	5		69	

Rojaki!

Kupujte le pri svojih somišljenikih!
 Malagajte denar le v svoje denarne zavode!
 Spominajte se povsod svojih učnih zavodov!

IVAN DOLJAK
 kovač in mehanik
 v Gorici, Gledališka ulica 17.

Vpeljava luči „Acetilen“ po najnovejših sistemih kakor tudi vodovodov, pump itd. Izvršuje točno in solidno ter jamči vsako delo, katero izvrši v najkrajšem času. Ima zalogo vseh k tej stroki spadajočih potrebščin.
 (Priporočen od vodstva „Šolskega doma“ radi dela tam izvršenega).
 Priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

Citrarji v dobri 4 komade in katalog zastonj pri J. Neunkirchner, Görkau, Češko.

ODLIKOVAN
fotografski atelje
Anton Jerkič
 na Travniku št. 11 v Gorici,
 podružnica
 na Acquedotto št. 25 v Trstu,
 priporoča se
 slavnemu občinstvu v mestu
 in na deželi v blagohotno podporo.

Pri gospej baronici Thöemmel v Pevmi dobivajo se v veliki množini in po jako nizkih cenah
kolci trte Riparia Portalis.

Ustanovljeno leta 1863.
 Prvi primorski zavod za izdelovanje aromatičnih izcedkov, likverov itd. tvrde
Fratelli Marega
 Gradisca, Isonzo.
 Čistilnica na par:
 konjaka, slivovke, tropinoveca in najfinejših likverov.
Tovarna vinskoga kisa
 po edino racijonalni sistemi „Pasteur“.

Edna soba ali dve s pohištvom
 se dajo v najem s 1. marcem. Na razpologo je tudi kuhinja. Več se izve v ulici Morelli št. 5.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
 (nasproti nunski cerkvi)
 priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno svečo itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno žrk na perilo. (P. el.)

Anton Pečenko
 Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
 41 52-3 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razposilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodilu od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
 Cene zmerno. Postrežba poštena.

ANTONA VODOPIVCA
 pri „Petelinu“ v Trstu v ulici Ghega št. 7.
 je v bližini južnega kolodvora jedina narodna gostilna s pronočišči, katera toči pristna bela in črna vina iz Vipavske doline.
 Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.

Umetno gnojilo „Kopros“
 pripravljeno od Jak. Henrika Huber, kemika v Trstu.
Zaloga in prodaja
 pri Ernestu Stecker v Gorici, Židovska ulica št. 1.
 Na zahtevanje se pošiljajo programi zastonj.

ZAHVALE.

Spoštovani gospod!
 Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrsten lek proti kašlju in bolim v prsih. Porabil sem 1 steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoro prešel kašelj in boli v prsih. Pošljite mi še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in poleg tega tudi 2 zavitke čaja proti kašlju.
 V Divači, 19. oktobra 1897.
 Z velespoštovanjem
 Vam zahvalni
JAKOB SUPPAN
 Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), ki tako izvrstno deluje proti kašlju, bolim v prsih, težkemu dihanju ter je tudi za zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.
 Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarni ki ima na skatljici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.
 Cena skatljici trpotčevega soka s točnim navodilom je 85 novičev.
 Poleg trpotčevega soka je dobro tudi gorski čaj proti kašlju rabiti.
 Cena jednega zavitka gorskega čaja proti kašlju s točnim navodilom je 35 nč.
 Jedno in drugo se pošlje vsaki dan proti poštovni povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj priračuna za tovarni list in zavitek 20 novč.
Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN
 Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Čenjeni gospod lekarnar!
 Pred kratkim časom sem naročil od Vas eno steklenico krepilnih švedskih kapljic; te so meni in mojim znanem tako dobro storile, da moram Vas na tem dobrem leku najtopleje zahvaliti. Izvolite mi za moje znanee še 3 steklenice po 80 novč. s poštnim povzetjem poslati.
 Modruš, dne 26. maja 1898.
 Spoštovanjem
VID ZANIČ
 Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem žolčnim bolim, popravljajo prebavo, čistijo kri jedlo želodec. Od teh kapljic se izgnati vse boli želodca in čreva, dobi se pa dober tek.
 Treba je paziti na varstveno znamko, ter samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarni, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.
 Cena jedne steklenice krepilnih švedskih kapljic s točnim navodilom stane 80 novč.
 Pošlja se vsaki dan proti poštovni povzetju.
 Kdor pošlje denar naprej, naj priračuna za tovarni list in zavitek 20 novč.
Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN
 Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Visoko spoštovani gospod!
 Moja žena je ležala tri mesece radi trganja in bolečin po kosteh. Ko je začela uporabljati Vaše „mazilo“ proti bolim po kosteh, je vstala že po 3 dni, in današnji dan, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč Vas na tem izrednem mazilu, ostajem
 Vam pokorni
BARTOL LISIČKI
 V Strmca pri Stokici, 22. aprila 1928.
 Mazilo proti kostoboli (Fluid), je jako dobro lečilo proti trganju in pokanju po kosteh, revmatizmu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri prepihu itd. Mazilo okropča izmučene žile, ter krepki starejše ljudi, ki trpe na slabosti nog.
 Vank zavitek mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo tako je mazilo iz moje lekarni, katero tako varstveno znamko nosi na zavitku.
 Cena jednemu zavitku tega mazila je 75 kr.
 Razposilja se vsaki dan proti poštovni povzetju.
 Kdor pošlje denar naprej, naj za tovarni list in zavitek priračuni 20 kr.
Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN
 Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trgovina z jedilnim blagom
G. F. Resberg v Gorici,
 v Kapucinski ulici št. 11
 ter podružnici na Kornu št. 2
 priporoča to-le blago:
 Sladkor — kavo — riž — mast — poper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino primeso — moko — gris — drobne in debele otrobe — turšico — zob — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitrioli itd. 3 20 3
Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debele ter pristnega črnega in belega vina.

Peter Princič,
 združni krčmar vinarskega in sadjarskega društva v Gorici v ulici Sv. Klare št. 7, toči
izvrstna vina te zadruga
 in ima vedno dobro kuhinjo, katera postreže goste z mrzlimi in gorkimi jedili v vsakem času dneva.
 Priporoča se svojim rojakom v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk. Obljubuje točno postrežbo in jako ceno.

Špedicijska poslovnica
Gašpar Hvalič v Gorici
 30 51-4 v ulici Morelli 12
 se toplo priporoča Slovencem v Gorici in z dežele.

Anton Potatzky v Gorici.
 Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
 Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.
POTREBŠČINE za pisarnice, kadilce in popotnike.
 Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBŠČINE za krojače in čevljarje.
 Svetlnice. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.
Hišna obuvala za vse letne čase.
 Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
 Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-4

Moji samoučni C. kr. privileg. vsakemu razumljivi kroji
Martin Poveraj
 v Gorici na Travniku št. 22. I. nadstropje. Edina slov. zaloga dežnikov, solčnikov in rokovic za dame, gospode in uradnike.
 Bogata zaloga vsakovrstnega blaga, golovih oblek, perila, vseh priprav za obleke vsakega stanu. — Blago se prodaja tudi na meter prav po nizki ceni
 in steer le v prvem nadstropju
 Frak obleka od 24 f. naprej
 Salon 12 „ „
 Poveršnjek ali Suknja 10 „ „
 Sako obleka za vsakega novca 750 „ „
 Dežni plašč ali Havelok 250 „ „
 Hlače 250 „ „
 od te cene naprej zagotovim da hode vsak-teri zadovoljen toliko za robo kot za delo.
 Sprejemajo se naročila za izdelovanje oblek tudi za dame fineje vrste po najnovejšemu kroju in modi.

Trpeči na pljučah, v grlu, na dahu in trakealni!
 Kdor se hoče iznebiti enkrat za vselej plučnih ali trakealnih boleznih tudi zastaralih, boleznih na dahu, katere se dozdevajo neozdravljive, naj uporablja čaj za bolezni na pljučah in v grlu **A. Wolffsky**. Tisotere zahvalnice jamčijo pristnost tega čaja. Zavoj, kateri zadostuje dva dni stane 75 kr. Zvezki gratis. Pristnega dobiva se edino pri tvrdki **A. Wolffsky, Berlin, št. 37.**
 26 23 251 8.

Najbolji goveji prah
 iz Barthelovega kralnega apna obvaruje pred lizanjem in žranjem mesa. Zabranjuje mehko kostij in medlost, vzroča vlast v žrenju, krepki prebavljanje, poveča množino mleka in moč za delo ter da izvrstno meso.
 Za vsa goveja živino je pri letošnjih slabih pičah velike važnosti.
 Navodila pošiljajo se na zahtevo zastonj. Na poskušnjo 5 klg. za 1 gld.
M. Barthel & Comp. Dunaj
 X. Replergasse 20.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
 iz Richterjeve lekarni v Pragi
 pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „Sidrom“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarni in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.